A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2019. szeptember 18.*

„Előzetes döntéshozatal – 1215/2012/EU rendelet – Joghatóság polgári és kereskedelmi ügyekben – Hatály – Az 1. cikk (2) bekezdésének b) pontja – Csődeljárás, kényszeregyezség és hasonló eljárások – Kizártság – Valamely követelés fennállásának abból a célból történő megállapítása iránt indított kereset, hogy azt fizetésképtelenségi eljárás keretében nyilvántartásba vegyék – Az 1346/2000/EK rendelet alkalmazása – 41. cikk – A követelés bejelentésének tartalma – Fizetésképtelenségi főeljárás és másodlagos fizetésképtelenségi eljárás – Perfüggőség és összefüggő eljárások – Az 1215/2012 rendelet 29. cikke (1) bekezdésének analógia útján történő alkalmazása – Megengedhetetlenség”

A C-47/18. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet az Oberlandesgericht Wien (bécsi regionális felsőbíróság, Ausztria) a Bírósághoz 2018. január 26-án érkezett, 2018. január 17-i határozatával terjesztett elő

a **Skarb Państwa Rzeczypospolitej Polskiej – Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad**

és

az Alpine Bau GmbH felszámolójaként eljáró **Stephan Riel**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: J.-C. Bonichot tanácselnök, R. Silva de Lapuerta, a Bíróság elnökhelyettese (előadó), C. Toader, A. Rosas és M. Safjan bírák,

főtanácsnok: Y. Bot,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Skarb Państwa Rzeczypospolitej Polskiej – Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad képviseletében A. Freytag Rechtsanwalt,

– az Alpine Bau GmbH felszámolójaként eljáró S. Riel képviseletében S. Riel Rechtsanwalt,

– a spanyol kormány képviseletében M. Sampol Pucurull, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: német.

– a lengyel kormány képviseletében B. Majczyna, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében M. Heller és M. Wilderspin, meghatalmazotti minőségben,

– a svájci kormány képviseletében M. Schöll, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2019. április 4-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2012. L 351., 1. o.) 1. cikke (2) bekezdése b) pontjának és 29. cikke (1) bekezdésének, valamint a fizetésképtelenségi eljárásról szóló, 2000. május 29-i 1346/2000/EK tanácsi rendelet (HL 2000. L 160., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 1. kötet, 191. o.; helyesbítés: HL 2006. L 234., 43. o.) 41. cikkének az értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet a Skarb Państwa Rzeczypospolitej Polskiej – Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad (a Lengyel Köztársaság államkincstára – A főutak és autópályák nemzeti igazgatója) és az Alpine Bau GmbH ellen Ausztriában indított fizetésképtelenségi főeljárásban felszámolóként eljáró Stephan Riel között folyamatban lévő olyan jogvitában terjesztették elő, amelynek kapcsán a kereset követelések fennállásának megállapítására irányul.

Jogi háttér

Az uniós jog

Az 1215/2012 rendelet

3 Az 1215/2012 rendelet 1. cikke így rendelkezik:

„(1) E rendeletet polgári és kereskedelmi ügyekben kell alkalmazni a bíróság jellegére való tekintet nélkül. Ez a rendelet nem terjed ki különösen az adó-, vám- vagy közigazgatási ügyekre, vagy az államnak a közhatalmi jogosítványai gyakorlása *(acta iure imperii)* során végrehajtott intézkedéseire vagy mulasztásaira vonatkozó felelősségre.

(2) E rendelet nem vonatkozik:

[…]

csődeljárásra, kényszeregyezségre és hasonló eljárásokra;

[…]”

4 E rendelet 29. cikke értelmében:

„(1) A 31. cikk (2) bekezdésének sérelme nélkül, amennyiben azonos jogalapon, azonos felek között különböző tagállamok bíróságai előtt indítottak eljárásokat, a később felhívott bíróság az elsőként felhívott bíróság joghatóságának megállapításáig hivatalból felfüggeszti az eljárást.

(2) Az (1) bekezdésben említett esetekben a jogvita tárgyában felhívott bármely bíróság kérésére bármely más felhívott bíróság késedelem nélkül tájékoztatja az említett bíróságot arról, hogy a 32. cikkel összhangban mikor hívták fel.

(3) Amennyiben az elsőként felhívott bíróság joghatóságát állapítják meg, a később felhívott bíróság ennek javára megállapítja saját joghatóságának hiányát."

5 Az említett rendelet 30. cikkének szövege a következő:

„(1) Amennyiben összefüggő eljárások különböző tagállamok bíróságai előtt vannak folyamatban, a később felhívott bíróság felfüggesztheti az eljárást.

(2) Amennyiben az eljárás első fokon van folyamatban az elsőként felhívott bíróság előtt, minden egyéb bíróság valamely fél kérelmére joghatóságának hiányát is megállapíthatja, amennyiben a peres eljárásra az elsőként felhívott bíróság rendelkezik joghatósággal, és joga az eljárások egyesítését lehetővé teszi.

(3) E cikk alkalmazásában a keresetek akkor tekintendők összefüggőnek, ha olyan szoros kapcsolat áll fenn közöttük, hogy az elkülönített eljárásokban hozott, egymásnak ellentmondó határozatok elkerülése végett célszerű azokat együttesen tárgyalni és róluk együtt határozni."

Az 1346/2000 rendelet

6 Az 1346/2000 rendelet (2), (6), (8), (12), (18), (19) és (21) preambulumbekezdése a következőket tartalmazza:

„(2) A belső piac megfelelő működése megkívánja a több államra kiterjedő vonatkozású fizetésképtelenségi eljárások megfelelő és hatékony működését, és e cél elérése érdekében szükséges elfogadni e rendeletet […]

[…]

(6) Az arányosság elvének megfelelően ennek a rendeletnek a fizetésképtelenségi eljárás megindítása tekintetében irányadó joghatósági rendelkezésekre kell korlátozódnia, valamint olyan határozatokra, amelyeket közvetlenül a fizetésképtelenségi eljárás alapján hoznak, és amelyek szorosan kapcsolódnak az ilyen eljáráshoz. Ezenkívül e rendeletnek rendelkezéseket kell tartalmaznia e határozatok elismerésére és az alkalmazandó jogra vonatkozóan, amelyek szintén megfelelnek ennek az alapelvnek.

[…]

(8) A több államra kiterjedő fizetésképtelenségi eljárások hatékonyságának és eredményességének javítása érdekében szükséges és indokolt, hogy e területen a joghatóságra és az elismerésre, valamint az alkalmazandó jogra vonatkozó rendelkezéseket egy olyan közösségi jogi aktus tartalmazza, amely a tagállamokban kötelező és közvetlenül alkalmazandó.

[…]

(12) E rendelet lehetővé teszi, hogy abban a tagállamban indítsák meg a fizetésképtelenségi főeljárást, ahol az adós fő érdekeltségeinek központja található. Ezeknek az eljárásoknak egyetemes hatályuk van, és céljuk az adós teljes vagyonának felölelése. Az érdekek sokféleségének védelme érdekében e rendelet lehetővé teszi a főeljárással párhuzamos másodlagos eljárások megindítását.

Másodlagos eljárást abban a tagállamban lehet indítani, ahol az adós telephelye van. A másodlagos eljárás az adott államban lévő vagyontárgyakra korlátozódik. A főeljárással való összehangolásra vonatkozó kötelező szabályok kielégítik a Közösségen belüli egység iránti igényt.

[…]

(18) A fizetésképtelenségi főeljárás megindítását követően e rendelet nem korlátozza a fizetésképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelem benyújtásának a jogát olyan tagállamban, ahol az adós telephelye van. A fizetésképtelenségi főeljárás felszámolója vagy az adott tagállam nemzeti joga szerint erre jogosult bármely más személy kérheti a másodlagos fizetésképtelenségi eljárás megindítását.

(19) A helyi érdekek mellett a [helyesen: érdekek védelmén túl a] másodlagos fizetésképtelenségi eljárás egyéb célokat is szolgálhat. Olyan esetek is felmerülhetnek, amikor az adós vagyona túl összetett ahhoz, hogy egy egységként lehessen kezelni, vagy a vonatkozó jogrendszerek eltérései olyan nagyok, hogy nehézségek keletkezhetnek, ha az eljárás megindításának helye szerinti állam jogának hatályát kiterjesztik olyan más államokra, ahol a vagyontárgyak találhatók. Ezért a főeljárás felszámolója másodlagos eljárás megindítását kérheti, ha a vagyon hatékony kezelése ezt igényli.

[…]

(21) Minden hitelezőnek, akinek szokásos tartózkodási helye, lakóhelye vagy székhelye a Közösségben van, jogosultnak kell lennie arra, hogy bejelentse követeléseit a Közösségben folyamatban lévő, az adós vagyonára vonatkozó fizetésképtelenségi eljárásokban. […]”

7 E rendelet 3. cikkének szövege a következő:

„(1) A fizetésképtelenségi eljárás megindítására azon tagállam bíróságai rendelkeznek joghatósággal, amelynek területén az adós fő érdekeltségei találhatók. Társaság vagy jogi személy esetén az ellenkező bizonyításáig a létesítő okirat szerinti székhelyet kell a fő érdekeltségek központjának tekinteni.

(2) Ha az adós fő érdekeltségeinek központja egy tagállam területén helyezkedik el, egy másik tagállam bírósága csak akkor rendelkezik joghatósággal az adós elleni fizetésképtelenségi eljárás megindítására, ha az adós telephellyel rendelkezik a másik tagállam területén belül is. Ennek az eljárásnak a hatásai az adós utóbbi tagállam területén található vagyontárgyaira korlátozódnak.

(3) Ha a fizetésképtelenségi eljárást az (1) bekezdés szerint indították, a később a (2) bekezdés szerint indított minden eljárás másodlagos eljárás. E későbbi eljárásoknak felszámolási eljárásoknak kell lenniük.

[…]”

8 Az említett rendelet 4. cikke így rendelkezik:

„(1) Amennyiben e rendelet eltérően nem rendelkezik, a fizetésképtelenségi eljárásra és joghatásaira annak a tagállamnak a jogát kell alkalmazni, amelynek területén az ilyen eljárást megindítják (a továbbiakban: az eljárás megindításának helye szerinti állam).

(2) Az eljárást megindításának helye szerinti állam joga határozza meg az ilyen eljárások megindításának, lefolytatásának és befejezésének feltételeit. Különösen meg kell határozni:

[…]

h) a követelések bejelentésének, igazolásának és elfogadásának szabályait;

[…]”

9 Ugyanezen rendelet 27. cikke értelmében:

„Ha egy tagállam bírósága a 3. cikk (1) bekezdésében említett eljárást indít (főeljárás), amelyet egy másik tagállam elismer, a másik tagállamnak a 3. cikk (2) bekezdése alapján joghatósággal rendelkező bírósága másodlagos fizetésképtelenségi eljárást indíthat, anélkül hogy az adós fizetésképtelenségét megvizsgálnák. Ezeknek az utóbbi eljárásoknak a B. mellékletben felsorolt eljárások között kell szerepelniük. Hatásuk az adósnak ennek a másik tagállam területén lévő vagyontárgyaira korlátozódik.”

10 Az 1346/2000 rendelet 31. cikke kimondja:

„(1) Az információközlést korlátozó szabályokra is figyelemmel a főeljárás felszámolója és a másodlagos eljárások felszámolói kötelesek tájékoztatni egymást. Azonnal továbbítanak minden olyan információt, amely fontos lehet a többi eljárás számára, különösen a követelések bejelentésénél és igazolásánál, valamint az eljárások befejezésére irányuló minden intézkedésnél.

(2) Az egyes eljárásokra alkalmazandó szabályokra is figyelemmel a főeljárás felszámolója és a másodlagos eljárások felszámolói kötelesek egymással együttműködni.

[…]”

11 E rendelet 39. cikke így rendelkezik:

„Bármely hitelezőnek – beleértve a tagállamok adóhatóságait és társadalombiztosítási intézményeit –, akinek szokásos tartózkodási helye, lakóhelye vagy székhelye más tagállamban van, mint az eljárás megindításának helye szerinti állam, jogában áll írásban bejelenteni követeléseit a fizetésképtelenségi eljárásban.”

12 Az említett rendelet 40. cikke értelmében:

„(1) Amikor valamely tagállamban fizetésképtelenségi eljárást indítanak, e tagállam az illetékes bírósága vagy az általa kijelölt felszámoló haladéktalanul tájékoztatja azokat az ismert hitelezőket, akiknek szokásos tartózkodási helye, lakóhelye vagy székhelye más tagállamban van.

(2) Ez az egyedi értesítésben nyújtott tájékoztatás különösen a határidőket, a határidők tekintetében megállapított jogkövetkezményeket, a benyújtott kérelem elfogadására jogosult testületet vagy hatóságot és az egyéb megállapított intézkedéseket tartalmazza. Az ilyen értesítésben azt is meg kell jelölni, hogy azoknak a hitelezőknek, akiknek követelései elsőbbséget élveznek vagy dologilag biztosítottak, be kell-e jelenteniük követeléseiket.”

13 Ugyanezen rendelet 41. cikke kimondja:

„A hitelező megküldi a követelést alátámasztó okiratok – ha vannak ilyenek – másolatát, és jelzi követelése jellegét, keletkezése időpontját és összegét, valamint azt, hogy követelése tekintetében elsőbbségre, dologi biztosítékra vagy tulajdonjog fenntartására tart-e igényt, és hogy a biztosíték milyen vagyontárgyakra terjed ki.”

14 Az 1346/2000 rendelet 42. cikkének szövege a következő:

„(1) A 40. cikkben előírt tájékoztatás az eljárás megindításának helye szerinti állam hivatalos nyelvén vagy egyik hivatalos nyelvén történik. Ennek során egy olyan formanyomtatványt kell alkalmazni, amelyen a »Felhívás követelés bejelentésére. Határidők betartandók!« szövegű felirat az Európai Unió intézményeinek valamennyi hivatalos nyelvén szerepel.

(2) Bármely hitelező, akinek szokásos tartózkodási helye, lakóhelye vagy székhelye más tagállamban van, mint az eljárás megindításának helye szerinti állam, követelését ennek a másik államnak a hivatalos nyelvén vagy egyik hivatalos nyelvén is bejelentheti. Ebben az esetben azonban a benyújtott kérelemnek tartalmaznia kell legalább a »Követelésbejelentés« feliratot az eljárás megindításának helye szerinti állam hivatalos nyelvén vagy egyik hivatalos nyelvén. Ezenkívül kérhető tőle, hogy az eljárás megindításának helye szerinti állam hivatalos nyelvére vagy egyik hivatalos nyelvére történő fordítást bocsásson rendelkezésre.”

Az osztrák jog

15 Az Insolvenzordnung (a fizetésképtelenségről szóló rendtartás) alapjogvitára alkalmazandó változata (a továbbiakban: IO) szerinti 102. §-a így rendelkezik:

„A hitelezők az alábbi rendelkezéseknek megfelelően kötelesek bejelenteni követeléseiket a fizetésképtelenségi eljárás során, akkor is, ha azok jogvita tárgyát képezik.”

16 Az IO 103. §-ának (1) bekezdése a következőket írja elő:

„A bejelentésnek tartalmaznia kell a követelés összegét és az annak alapját képező tényállást, valamint a kért rangsorbeli helyet; meg kell jelölnie azokat a bizonyítékokat, amelyeket az állítólagos követelés alátámasztására be lehet nyújtani.”

17 Az IO 110. §-a (1) bekezdésének szövege a következő:

„Azon követelések jogosultjai, amelyek pontossága vagy ranghelye továbbra is vitatott, keresettel kérhetik ezek fennállásának megállapítását, amennyiben a perindítás elfogadható; a pert valamennyi, a követelést vitató fél ellen kell megindítani […]. Az e per keretében benyújtott kereseti kérelmek csak a bejelentésben és a vizsgálati tárgyaláson hivatkozott indokon alapulhatnak; nem irányulhatnak az ott megjelöltnél magasabb összegre.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

18 Az alapeljárás felperese, amely a lengyel állami közutakat kezeli, az Alpine Baut bízta meg több lengyelországi útépítési projekt kivitelezésével; e szerződéseket nyilvános ajánlati felhívások révén ítélték oda. Az e projektekre vonatkozó szerződések részletes rendelkezéseket tartalmaztak a késedelmes teljesítésük esetén fizetendő kártérítésről.

19 2013. június 19-én Ausztriában fizetésképtelenségi eljárás indult az Alpine Bau ellen, S. Rielt pedig kijelölték e társaság felszámolójának.

20 2013. július 4-én ezt az eljárást „csődeljárássá” minősítették át. Másnap, a Handelsgericht Wien (bécsi kereskedelmi bíróság, Ausztria) határozata eredményeként a fizetésképtelenségi eljárások jegyzékében közzétették, hogy az 1346/2000 rendelet értelmében vett fizetésképtelenségi főeljárásról van szó.

21 Lengyelországban a Sad Rejonowy Poznań-Stare Miasto w Poznaniu (Poznań-Stare Miastó-i kerületi bíróság, Lengyelország) előtt másodlagos fizetésképtelenségi eljárás indult az Alpine Bauval szemben.

22 Az alapeljárás felperese 2013. augusztus 16-án és 2016. június 22-én követeléseket jelentett be az Ausztriában indult fizetésképtelenségi főeljárásban, valamint 2014. május 16-án és 2015. június 16-án a Lengyelországban indult másodlagos fizetésképtelenségi eljárásban.

23 Az ily módon bejelentett követelések többségét az osztrák fizetésképtelenségi főeljárás keretében kijelölt S. Riel, illetve a lengyel másodlagos fizetésképtelenségi eljárás keretében kijelölt felszámoló vitatta.

24 2015. április 1-jén az alapeljárás felperese Lengyelországban keresetet indított egy 309 663 865 lengyel zloty (PLN) (hozzávetőleg 73 898 402 euró) összegű követelés megállapítása iránt.

25 2016. október 31-én az alapeljárás felperese a Handelsgericht Wien (bécsi kereskedelmi bíróság) előtt is keresetet indított egy 64 784 879,43 euró összegű követelés megállapítása iránt, azt kérve, hogy az 1215/2012 rendelet 29. és 30. cikkének megfelelően függesszék fel az eljárást mindaddig, amíg a Lengyelországban a követelések vizsgálatával kapcsolatos eljárásokban hozott határozat jogerőre nem emelkedik.

26 Egy 2017. július 25-i részítéletben a Handelsgericht Wien (bécsi kereskedelmi bíróság) a fellebbező keresetét 265 132,81 euró összeg erejéig elutasította, míg a felfüggesztés iránti kérelemről nem döntött.

27 Az alapeljárás felperese fellebbezést nyújtott be ezen ítélettel szemben az Oberlandesgericht Wien (bécsi regionális felsőbíróság, Ausztria) előtt, többek között eljárási hibára hivatkozva, amennyiben a Handelsgericht Wien (bécsi kereskedelmi bíróság) az 1215/2012 rendelet 29. cikkének megsértésével elutasította az eljárás felfüggesztését.

28 A kérdést előterjesztő bíróság először is lényegében azt kívánja megtudni, hogy az elé terjesztett, követelés fennállásának megállapítására irányuló kereset az 1215/2012 vagy az 1346/2000 rendelet rendelkezéseinek hatálya alá tartozik-e.

29 Másodszor, e bíróság azt kérdezi, hogy az 1346/2000 rendelet alkalmazása esetén adott esetben analógia útján alkalmazhatók-e a perfüggőségre vonatkozó, az 1215/2012 rendeletben foglalt szabályok.

30 Harmadszor, e bíróság kétségeit fejezi ki az 1346/2000 rendelet 41. cikkében szereplő, a valamely tagállamban letelepedett hitelezők általi követelésbejelentés tartalmára vonatkozó követelmények hatályát illetően.

31 E körülményekre tekintettel az Oberlandesgericht Wien (bécsi regionális felsőbíróság) felfüggesztette az eljárását, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni az 1215/2012 rendelet 1. cikke (2) bekezdésének b) pontját, hogy az osztrák jog szerinti, követelés megállapítására irányuló kereset [e rendelkezés] értelmében a fizetésképtelenségi eljárással kapcsolatos, és ezért nem tartozik e rendelet tárgyi hatálya alá?

2) (csak az 1. kérdésre adott igenlő válasz esetén):

Analógia útján alkalmazni kell-e az 1215/2012 rendelet 29. cikkének (1) bekezdését az 1346/2000 rendelet hatálya alá tartozó kapcsolódó keresetekre?

3) (csak az 1. kérdésre adott nemleges vagy a 2. kérdésre adott igenlő válasz esetén):

Úgy kell-e értelmezni az 1215/2012 rendelet 29. cikkének (1) bekezdését, hogy azonos jogalapon, azonos felek között indított eljárásról van szó, ha a hitelező – [az alapeljárás felperese] –, amely (lényegében) azonos követelést jelentett be az osztrák fizetésképtelenségi főeljárásban és a lengyel másodlagos fizetésképtelenségi eljárásban, amelyet mindkét felszámoló (jelentős részben) vitatott, előbb Lengyelországban a másodlagos fizetésképtelenségi eljárás ottani felszámolójával szemben, és ezt követően Ausztriában, a fizetésképtelenségi főeljárás felszámolójával – [S. Riellel] – szemben kereseteket nyújtott be az adós vagyonával szemben támasztott követelések meghatározott összegű megállapítása iránt?

4) Úgy kell-e értelmezni az 1346/2000 rendelet 41. cikkét, hogy a »követelés jellegének, keletkezése időpontjának és összegének« közlésére vonatkozó kötelezettségnek megfelel, ha
   a) az eljárást megindító államtól eltérő tagállamban székhellyel rendelkező hitelező – [az alapeljárás felperese] – követelésének a fizetésképtelenségi főeljárásban történő bejelentésében – mint jelen esetben – megelégszik azzal, hogy a követelés konkrét összegét megjelöli, ugyanakkor a keletkezése időpontját nem közli (például »JSV Slawomir Kubica alvállalkozó közúti munkálatok elvégzése miatti követelése«);
   b) ugyan a bejelentésben nem közli a követelése keletkezésének időpontját, a bejelentéshez benyújtott mellékletekből (például a benyújtott számlán szereplő dátumból) azonban következtetni lehet a követelés keletkezésének időpontjára?

5) Úgy kell-e értelmezni az 1346/2000 rendelet 41. cikkét, hogy e rendelkezés nem áll ellentétben az eljárást megindító államtól eltérő tagállamban székhellyel rendelkező hitelezőre az egyedi ügyben – például a követelés keletkezése időpontjának közlését illetően – kedvezőbb nemzeti rendelkezés alkalmazásával?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

32 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy az 1215/2012 rendelet 1. cikke (2) bekezdésének b) pontját akként kell-e értelmezni, hogy e rendelet hatálya alól ki van zárva az alapeljárás tárgyát képezőhöz hasonló, követelések fennállásának abból a célból történő megállapítása iránt indított kereset, hogy azokat fizetésképtelenségi eljárás keretében nyilvántartásba vegyék.

33 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az 1215/2012 rendeletet és az 1346/2000 rendeletet olyan módon kell értelmezni, hogy elkerülhető legyen az e szövegek által kimondott jogszabályok közötti bármely átfedés és bármiféle joghézag. Így az 1215/2012 rendelet 1. cikke (2) bekezdésének b) pontja alapján az e rendelet hatálya alól a „csődeljárásra, kényszeregyezségre és hasonló eljárásokra” vonatkozókként kizárt keresetek az 1346/2000 rendelet hatálya alá tartoznak. Ezzel párhuzamosan az 1346/2000 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének hatálya alá nem tartozó keresetek az 1215/2012 rendelet hatálya alá tartoznak (2017. december 20-i Valach és társai ítélet, C-649/16, EU:C:2017:986, 24. pont; 2018. október 4-i Feniks ítélet, C-337/17, EU:C:2018:805, 30. pont).

34 A fentiekből következik, hogy e két rendelet hatálya világosan körül van határolva, továbbá hogy az a kereset, amely közvetlenül fizetésképtelenségi eljárásból származik, és ahhoz szorosan kapcsolódik, nem az 1215/2012 rendelet hatálya alá tartozik, hanem az 1346/2000 rendelet hatálya alá (2018. november 14-i Wiemer & Trachte ítélet, C-296/17, EU:C:2018:902, 31. pont).

35 Ebben az összefüggésben a Bíróság figyelembe vette azt, hogy az általa elbírálandó különböző típusú kereseteket fizetésképtelenségi eljárás alkalmával indították. Másfelől a Bíróság különösen ragaszkodott annak minden egyes alkalommal történő megállapításához, hogy a szóban forgó kereset a fizetésképtelenségi eljárásokra vonatkozó jogon vagy más szabályokon alapul (2014. szeptember 4-i Nickel & Goeldner Spedition ítélet, C-157/13, EU:C:2014:2145, 26. pont; 2014. december 4-i H ítélet, C-295/13, EU:C:2014:2410, 18. pont).

36 Különösen, annak azonosítása során, hogy valamely kereset milyen területre tartozik, a Bíróság által alapul vett meghatározó elem az, hogy e keresetnek mi a jogi alapja. E megközelítés szerint azt kell megvizsgálni, hogy a kereset alapjául szolgáló jog vagy kötelezettség a polgári és kereskedelmi jog általános szabályaiban vagy pedig a fizetésképtelenségi eljárások eltérést engedő, különös szabályaiban gyökerezik-e (2014. szeptember 4-i Nickel & Goeldner Spedition ítélet, C-157/13, EU:C:2014:2145, 27. pont; 2015. június 11-i Comité d'entreprise de Nortel Networks és társai ítélet, C-649/13, EU:C:2015:384, 28. pont; 2017. november 9-i Tünkers France és Tünkers Maschinenbau ítélet, C-641/16, EU:C:2017:847, 22. pont; 2017. december 20-i Valach és társai ítélet, C-649/16, EU:C:2017:986, 29. pont).

37 A jelen ügyben ki kell emelni, hogy azon körülményen kívül, hogy az IO 110. §-ában szabályozott, az alapügy felperese által indított, követelések fennállásának megállapítása iránti kereset a fizetésképtelenséggel kapcsolatos osztrák jogszabályok egyik elemét képezi, e rendelkezés szövegéből kitűnik, hogy e keresetnek az a rendeltetése, hogy azt fizetésképtelenségi eljárás keretében indítsák meg az ilyen eljárásban részt vevő hitelezők, abban az esetben, ha vitatott az e hitelezők által bejelentett követelések pontossága vagy ranghelye.

38 Ezért látható, hogy e sajátosságokat figyelembe véve az IO 110. §-ában szabályozott, követelések fennállásának megállapítása iránti kereset közvetlenül fizetésképtelenségi eljárásból származik, ahhoz szorosan kapcsolódik, és a fizetésképtelenségi eljárásokra vonatkozó jogon alapul.

39 Következésképpen az említett kereset nem az 1215/2012 rendelet, hanem az 1346/2000 rendelet hatálya alá tartozik.

40 E feltételek mellett az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1215/2012 rendelet 1. cikke (2) bekezdésének b) pontját akként kell értelmezni, hogy e rendelet hatálya alól ki van zárva az alapeljárás tárgyát képezőhöz hasonló, követelések fennállásának abból a célból történő megállapítása iránt indított kereset, hogy azokat fizetésképtelenségi eljárás keretében nyilvántartásba vegyék.

A második kérdésről

41 Második kérdésével – amelyet kizárólag arra az esetre tesz fel, ha a Bíróság az első kérdésre igenlő választ adna – a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy az 1215/2012 rendelet 29. cikkének (1) bekezdését akként kell-e értelmezni, hogy azt analógia útján alkalmazni kell az alapeljárás tárgyát képezőhöz hasonló olyan keresetre, amely ki van zárva e rendelet hatálya alól, viszont amely az 1346/2000 rendelet hatálya alá tartozik.

42 Elöljáróban emlékeztetni kell arra, hogy annak előírásával, hogy amennyiben azonos jogalapon, azonos felek között különböző tagállamok bíróságai előtt indítottak eljárásokat, a később felhívott bíróság az elsőként felhívott bíróság joghatóságának megállapításáig hivatalból felfüggeszti az eljárást, az 1215/2012 rendelet 29. cikkének (1) bekezdése annak elkerülésére irányul, hogy e kérelmek vonatkozásában egymásnak ellentmondó határozatokat hozzanak.

43 Ki kell emelni azt is, hogy mivel az uniós jogalkotó bizonyos ügyeket kifejezetten kizárt az 1215/2012 rendelet hatálya alól, e rendelet rendelkezései – ideértve a tisztán eljárási jellegű rendelkezéseket is – nem alkalmazhatók analógia útján ezen ügyekre.

44 Másfelől az ilyen alkalmazás figyelmen kívül hagyná az 1346/2000 rendelet rendszerét, ezért pedig sértené az e rendeletben foglalt rendelkezések hatékony érvényesülését, különösen azért, mert e rendeletnek a (12), (18) és (19) preambulumbekezdésével együtt értelmezett 3. és 27. cikke értelmében a másodlagos fizetésképtelenségi eljárásokat a fizetésképtelenségi főeljárással párhuzamosan lehet megindítani, amit az 1215/2012 rendelet 29. cikkének (1) bekezdése nem tesz lehetővé.

45 Ezenkívül, mint azt a Bizottság az írásbeli észrevételeiben előadta, az 1346/2000 rendelet rendszerét illetően e rendelet 31. cikke lehetővé teszi az egymásnak ellentmondó határozatok kockázatának elkerülését azáltal, hogy a párhuzamos fizetésképtelenségi eljárások esetére információközlési és együttműködési szabályokat állapít meg.

46 Következésképpen a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1215/2012 rendelet 29. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy azt még analógia útján sem lehet alkalmazni az alapeljárás tárgyát képezőhöz hasonló olyan keresetre, amely ki van zárva e rendelet hatálya alól, viszont amely az 1346/2000 rendelet hatálya alá tartozik.

A harmadik kérdésről

47 Mivel a harmadik kérdést csak arra az esetre terjesztették elő, ha a Bíróság az első kérdésre nemleges, vagy ha a második kérdésre igenlő választ adna, e kérdést nem szükséges megválaszolni.

A negyedik és az ötödik kérdésről

48 Negyedik és ötödik kérdésével, amelyeket együttesen kell megvizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy az 1346/2000 rendelet 41. cikkét akként kell-e értelmezni, hogy valamely fizetésképtelenségi eljárás keretében a hitelező anélkül is bejelenthet egy követelést, hogy hivatalosan megjelölné e követelés keletkezésének időpontját, amennyiben azon tagállam joga, amelynek területén ezt az eljárást megindították, ezt lehetővé teszi, és ez az időpont levezethető a 41. cikk szerinti igazoló iratokból.

49 Az 1346/2000 rendelet (2) és (8) preambulumbekezdéséből kitűnik, hogy e rendeletnek az a célja, hogy lehetővé tegye a több államra kiterjedő vonatkozású fizetésképtelenségi eljárások megfelelő és hatékony működését, valamint hogy javítsa azok hatékonyságát és eredményességét.

50 Konkrétan, mint az e rendeletnek különösen a (21) preambulumbekezdéséből és a 39. cikkéből következik, e rendelet arra irányul, hogy az Unión belül biztosítsa a hitelezők közötti egyenlő bánásmódot és megkönnyítse a jogaik gyakorlását.

51 Az 1346/2000 rendelet 4. cikke (2) bekezdésének h) pontja lefekteti azt az elvet, amely szerint a követelések bejelentésének, igazolásának és elfogadásának szabályait azon tagállam joga határozza meg, amelynek területén a fizetésképtelenségi eljárást megindították. Ugyanakkor e rendelet 41. cikke, amely e rendeletnek „A hitelezők tájékoztatása és a követeléseik bejelentése” című IV. fejezetében szerepel, meghatároz bizonyos előírásokat a követelések bejelentésének tartalmára vonatkozóan, amelyeket – mint azt a főtanácsnok is kiemelte az indítványának 59. és 72. pontjában – a követelés bejelentésének tartalmára vonatkozó olyan legmagasabb szintű követelményeknek kell tekinteni, amelyeket valamely nemzeti szabályozás azon hitelezőkkel szemben írhat elő, akiknek szokásos tartózkodási helye, lakóhelye vagy székhelye más tagállamban van, mint amelynek területén a fizetésképtelenségi eljárást megindították.

52 E követelmények között e 41. cikk előírja különösen azt, hogy a hitelező küldje meg a követelést alátámasztó okiratok – ha vannak ilyenek – másolatát, valamint jelölje meg a követelése keletkezésének időpontját.

53 Másfelől emlékeztetni kell arra, hogy – mint azt a jelen ítélet 51. pontja is kiemelte – a követelések igazolásával és elfogadásával kapcsolatos szabályokat az 1346/2000 rendelet 4. cikke (2) bekezdésének h) pontjában megfogalmazott elv értelmében továbbra is annak a tagállamnak a joga határozza meg, amelynek területén a fizetésképtelenségi eljárást megindították.

54 Az eddigi megfontolásokból következik, hogy az 1346/2000 rendelet nem képezheti tárgyát olyan értelmezésnek, amelynek az lenne a hatása, hogy valamely követelés bejelentését figyelmen kívül kellene hagyni azzal az indokkal, hogy a szóban forgó követeléssel kapcsolatos nyilatkozat nem tartalmazza az e 41. cikk szerint megjelölendő adatok valamelyikét, amennyiben e megjelölést nem írja elő azon tagállam joga, amelynek területén a fizetésképtelenségi eljárást megindították, az említett megjelölés pedig különösebb nehézség nélkül levezethető a 41. cikk szerinti igazoló iratokból, aminek értékelése a hatáskörrel rendelkező, a követelések igazolása tárgyában eljáró hatóság feladata.

55 E feltételek mellett a negyedik és az ötödik kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1346/2000 rendelet 41. cikkét akként kell értelmezni, hogy valamely fizetésképtelenségi eljárás keretében a hitelező anélkül is bejelenthet egy követelést, hogy hivatalosan megjelölné e követelés keletkezésének időpontját, amennyiben azon tagállam joga, amelynek területén ezt az eljárást megindították, nem írja elő ezen időpont megjelölésének kötelezettségét, e megjelölés pedig különösebb nehézség nélkül levezethető az e 41. cikk szerinti igazoló iratokból, aminek értékelése a hatáskörrel rendelkező, a követelések igazolása tárgyában eljáró hatóság feladata.

A költségekről

56 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

1) **A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 1. cikke (2) bekezdésének b) pontját akként kell értelmezni, hogy e rendelet hatálya alól ki van zárva az alapeljárás tárgyát képezőhöz hasonló, követelések fennállásának abból a célból történő megállapítása iránt indított kereset, hogy azokat fizetésképtelenségi eljárás keretében nyilvántartásba vegyék.**

2) **Az 1215/2012 rendelet 29. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy azt még analógia útján sem lehet alkalmazni az alapeljárás tárgyát képezőhöz hasonló olyan keresetre, amely ki van zárva e rendelet hatálya alól, viszont amely az 1346/2000 rendelet hatálya alá tartozik.**

3) **A fizetésképtelenségi eljárásról szóló, 2000. május 29-i 1346/2000/EK tanácsi rendelet 41. cikkét akként kell értelmezni, hogy valamely fizetésképtelenségi eljárás keretében a hitelező anélkül is bejelenthet egy követelést, hogy hivatalosan megjelölné e követelés keletkezésének időpontját, amennyiben azon tagállam joga, amelynek területén ezt az eljárást megindították, nem írja elő ezen időpont megjelölésének kötelezettségét, e megjelölés pedig különösebb nehézség nélkül levezethető az e 41. cikk szerinti igazoló iratokból, aminek értékelése a hatáskörrel rendelkező, a követelések igazolása tárgyában eljáró hatóság feladata.**

Aláírások